

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Præstantissimi quique tum veteris, tum novi testamenti sancti per viginti quatuor Seniores adumbrati in circuitu Virginis Deiparæ esse, eique obsequi, & gratias agere dicuntur, cap. 17.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

quæ tamen longè plura essent, nisi Deiparæ intercessio obmitteretur: hoc enim significatum existimo in illa veluti contentione, qua rusticus à Christo jubebatur tres panes demergeri, quod tamen à Virgine prohibebatur facere, tandemque uno demerito, duo sunt seruari: ut ergo fructum ejus intercessionis adipiscamur, peccata detestemur; diuina mandata accurate exequamur. In hujus enim rei figuram in nuptiis in Canna Galilee (quod alibi etiam animaduertimus) Deipara ministros monuit: *Quodcumque inquit, dixeris vobis facite*, ne tuorum precum fructus eorum contumacia impediretur: quocirca ad nostrorum peccatorum acerbiter ostendendam, quibus Deum in dies irritamus, visa est aliquando Deipara Christum orare, nec tamen Dei ultionem sublatam, quam tamen existimo longè majorem futuram fuisse, nisi ejus preces intercessissent: cujus rei memorabile exemplum nobis suppeditat Pratum spirituale à Sophronio Episcopo Hierosolymitano doctissimo, ac sanctissimo editum, cujus libri, & auctoris honorificatio habetur in Synodo Nicæna 11. Act. 4. in cap. enim 50. Prati spiritualis sic legitur: Scythopolis secunda est Palestinae Metropolis; in ea convenimus Abbatem Anastasiam, narrauitque nobis de Abbate Georgio incluso, dicens: Cùm quãdam nocte surrexissem, ut pulsarem signum) ea quippè cura mihi injun-

1. Ion. 2.

*Sophronio
in Prato
spirituali.
Synod. Ni-
cæna.
Pratum
spirituale.
Misericordi-
ne diuina
à nostris
sceleribus*

cta fuerat, ut excitarem fratres ad recollectam) *retardat,*
audui plorantem senem, profectusque ad il- *exempli*
lum rogare cœpi, dicens: Quid habes Pater, *demonstra-*
quia sic ploras? Ille verò nihil mihi respondit. *tur.*
Rursus eum rogarem illum, ut causam sletus *retardat,*
mihi aperiret: ingemiscens ille, & ex intimo *exempli*
corde suspirans, ait: Quomodo mihi à sletu *demonstra-*
temperem, cùm Dominus noster Iesus Chri- *tur.*
stus reconciliari nobis nolit? ego enim filii, vi-
debar mihi assistere cuidam super excelso
throno residenti, Multa verò millia circa illum
erant orantium illum, atque deprecantium de
quãdam re; Qui illorum precibus flexus non
est: Post hæc accessit ad illum mulier quã-
dam purpura induta, prociditque illi, & ait:
Vel propter me placare filiiile verò nihilomi-
nus inexorabilis mansit: atque idcirco ploro,
& ejulo, vetens quod futurum est. Hæc mihi
dixit Abbas Georgius, quinta illuc ecente fe-
ria cœnæ Domini, sequenti verò, id est para-
scœve, hora diei nona repentino, magnoque
terramoto, corruerunt urbes maritimæ Phœ-
nicis. hæc ille.

Ex his omnibus colligo, diuinam misericor-
diam sub typo Iudis jure optimo in circuito
Deiparæ per Thronum adumbratæ poni,
quod Virginis viscera misericordiæ virtus repleant,
& Virginis apud Christum precibus,
ac meritis Dei misericordia abundè in nos dif-
fundatur.

P R A E S T A N T I S S I M I Q V I Q V E T V M

Veteris, tum Noui testamenti Sancti per viginiquatuor seniores adumbrati in circuitu Virginis Deiparæ esse, eique obsequi, & gratias agere dicuntur.

C A P V T X V I I,

Viginti-
quatuor se-
niores Vr-
ginem cele-
brant, eiq.
de suis vr-
ginijs gra-
tias agunt,

Quartum, quod de Throno Dei Apocal. cap. 4. habetur, illud est, viginti quatuor seniores vestibus candidis, & coronis aureis insignes, cytharas, & phialas aureas plenas odoramentorum, quæ sunt orationes Sanctorum in manibus habentes, Dei Thronum suis sedibus circumambue: & cum quatuor animalia Deo gloriam, & honorem darent, proci-
debant; & ipsi Seniores ante sedentem in Throno, eumque adorabant: nec non coronas suas ante Thronum mittebant, dicen-
tes: *Dignum es Domine Deus noster accipere*

gloriam, & honorem, & virtutem, &c. Et hæc quidem ijs, quæ de Virgine gloria per Dei thronum significata affirmamus, optimè congruunt, ut S. Antoninus 4. partit. 11. S. Antoninus cap. 2. §. 11. aperte docet, cujus verba infra afferemus. Mesitò enim hi Seniores Deo gratias agentes in circuitu Throni, id est B. Virginis, esse, & coronas suas ante eandem etiam mittere describuntur. Quod ut melius demonstremus, illud initio statuendum est, Hos viginiquatuor Seniores, ut omittam va-
rias

rias aliorum Interpretum sententias, de quibus copiose egimus in lib. de septem Angelorum principibus cap. 17. ex communi sententia typum gere sanctorum pietate, & doctrina maxime insignium, pontificum Prælatorum, & Doctorum, tum veteris, tum noui Testamenti; Qui etsi plures sint, quàm vngintiquatuor, eotamen numero exprimentur, quod is numerus ex duplici duodenario propter Sanctos vtriusq; testamenti constat: duodenarius enim ex Augustino libro 3. de doctr. Christ. exp. 35. & in Plal. 89. & ex Gregorio lib. 10. Moral. cap. 30. & ex alijs, vniuersitatem significat. Et quidem ad sanctos veteris testamenti præcipue spectant Patriarchæ, & Prophete: Ad Sanctos vero noui ipsi Apostoli, & alij quidam iustorum præstantissimi. Hi ergo Sancti seniores Deo gratias agentes circa Thronum Dei, scilicet Virginem, esse dicuntur; quoniam multipliciter ad eam referuntur, tum propter ea quæ dum viuerent erga eam præstiterunt, vel ab ea accepterunt, tum etiam, quia nunc in celo positi eam singulariter venerant, & præterea ante eandem coronas mittunt, quoniam de suis coronis ei quoque secundum Deum gratias agunt; quod ex ijs, quæ dicemus manifestum fiet.

2. Etenim Virgo sanctissima peculiariter ad salutem hominum est cooperata, non quod nos redemerit, vel de condigno aliquid nobis meruerit, quod soli Christo conuenit; sed quia, vt ait D. Thomas 3. par. q. 27. art. 5. ad 1. Christum gratiæ plenum pariendo, quodammodo gratiam ad omnes deriuauit, suo enim modo ad Christi incarnationem cooperata est. & meruit illam de congruo: & præterea precibus, ac meritis suis multa de congruo nobis meruit, & impetrauit, de quo luculentissimè omnes sancti Patres agunt. Irenæus lib. 3. aduersus hæretes, cap. 33. Sicut Eua, inquit, inobediens facta, & sibi, & vniuerso generi humano causa facta est mortis, sic & Maria Virgo obediens, & sibi, & vniuerso generi humano facta est causa salutis, & iustitiæ: Eua inobediens nos salutem accepit per obedientiam Mariæ: quod enim alligauit Eua per incredulitatem, hoc Virgo Maria soluit per fidem. hæc Irenæus. Tertullianus lib. de carne Christi, cap. 17. Creditus, inquit, Eua serpenti, credidit Maria Gabrieli: quod illa credendo deliquit, hæc credendo uelouit. ita Tertullianus. Methodius in hypapante: Tu sola simul cum

Deo, eorum, qua Dei sunt, partem habere digna fuisti. sola Deum generans carne indutum ex Deo Patre unigenitè, ac sempiterno genitum. Andreas Cretensis orat. de dormit. Deiparæ: Sola, inquit, præter naturam fuit electa ad naturam renouandam: sola deseruit officio vniuersa natura. Helychius orat. 2. de Virgine vocat eam præclarum nostram naturam ornamentum, qua Eua pudore, Adamum comminatione licerauit, audaciam demonis contriuit, quam concupiscentia fumus non attingit, neque vermis voluptatis laetit. 3. S. Epiphanius sermone 3. de laud. Deiparæ: Maria, inquit, lapsum Eua erexit. & Adamum è paradiso deiectum in Cælos misit: qua paradysum clausum aperuit, & per latronem rursum Adamum complantauit. Per te enim, o sancta Virgo, medius obstructiõnis paries inimicitias assoluisti: per te pax cælestis donata est mundo, per te homines facti sunt Angeli: per te homines appellati sunt amici, serui, & filij Dei: per te homines meruerunt esse confertus Angelorum, & cum eis familiariter conseruari: per te nouitia cælestis à terra transmittitur in Cælos: per te homines fiduciam habent in celo erga altissimum: per te crux resplendit: per vniuersam terram, in qua quidem cruce pependit filius tuus Christus Deus noster per te mors conculcatur, & spoliatur per te infernus: per te ceciderunt idola, & excitata est no. ista cælestis: per te cognouimus vngentum solum Dei, quem sanctissima Virgo peperisti Dominum nostrum Iesum Christum. hæc Epiphanius. In eandem sententiã plura commemorat Chrysippus oratione de Deipara, & ad extremum: Horum, inquit, omnium, qua alia causa est, præter eam, qua genuit huiusmodi miraculorum opificem, et est, Christum.

Augustinus sermo. 18. de Sanctis, Eua cum Virgine comparans, & de gratiis, quas Virgini debet vniuersum hominum genus, agens: Mater, inquit, generis nostri pacem intulit mundo: Genitrix Domini nostri salutem attulit mundo: Auctrix peccati Eua; Auctrix meritis Maria; Eua occidendo offuit, Maria viuificando presuit, illa percussit, ista sanauit. & infra O Beata Maria quæ tibi digne valeat iura gratiarum, ac laudum præconia rependere, qua singulari tuo assensu mundo succurristi perditio: Quas tibi laudes fragilium humani generis persoluit, qua solo tuo commercio recuperandi adiutum inuenit & mox: Quia tuas spes vnicæ peccatorum, per te speramus delictorum veniam, & in te, beatissima, nostrorum est expectatio

And. Cre.
Helychius
Epiphan.
Gen. 3.
B. Virgo laudam Eua erigere dicitur.
Chryssip.
August.
Genes.
Hæc eadē ab Aug.
Mues. ser.
8. de Assumpt.
C c 3
latio

Ratio premiorum. hæc Augustinus. Idem serm. 15. de Tempore: Facta est, inquit, Maria restauratio feminarum, quia per ipsam à ruina prima maledictionis probatur esse subiecta; maledicta Eva fuerat, quam nunc credimus per Mariam ad benedictionem gloria remeasse. Projicit Virgines dolores, quos Eva per serpentem accepit, & quos per Angelum Maria suscepit honores assumit; venit virgines ad Virginem, parentes ad parientem, matres ad matrem, lactantes ad lactantem: ideo omnes istos cursum natura Virgo Maria in Domino nostro suscepit, ut omnibus ad se confugientibus scemnu subueniret, & sic restauraret omne genus feminarum ad se venientium nova Eva servando virginitate, sicut omne genus virorum recuperat Dominus Iesus Christus. hæc Augustinus.

Ephrem. Ephrem sermone de Deipara. cum ea loquitur: Per te, inquit, reconciliasti sumus Christo Deus nostro filio tuo dulcissimo. Idem in precatione ad Deiparam: Virgo, inquit, Dei sponsa, as domina nostra; qua Deum, & hominem mundo mirifica, ac gloriosa conceptione tua peperisti. Deumque Verbum hominibus miro modo conciliasti; & rebellem humani nostri generis naturam celestibus consociasti: unica spes desperantium, appressorum auxilium, & ad te recurrentium presentantium subleuamen, omniumque denique christianorum firmum presidium. Idem in Theonisteu Lamentatione Deiparæ super passione Domini: Te, inquit, nos, & pura & immaculata, aademque benedicta Virgo, magni filij tui, vniuersorumque Dei mater inculpata, integra, & sacro sanctissima, desperantium, atque reorum spes colaudamus. Tibi, ut gratia plenissima benedicimus, qua Christum genuisti. Deum, & hominem: omnes tibi precidimus: omnes te inuocamus, & auxilium tuum imploramus. hæc Ephrem.

Damas. 4 Damascenus orat. 1. de dorm. Virg. cum plurima, & ingenia enumerasset Christi in humanum genus collata beneficia, exclamans subiungit: Quisnam, inquit, immensorum horum bonorum, atque omnem mentis captum, & cognitionem superantium officina exstitit? an non perpetua illa Virgo, qua se in lucem edidit? Idem orat. 1. de Natiuit. Ob Deum in vitam produxisti, ut orbis vniuersi saluti administram te praberet, atque antiquum Dei consilium, hoc est incarnationis Verbi, ac nostra Deificationis per te impletur. Richardus de S. Victore cap. 26, in Cant. docet: Virginitatis charitatem,

Richard. Richardus de S. Victore cap. 26, in Cant. docet: Virginitatis charitatem,

non tantum ad Iudaos, sed ad omnes homines dilatasam fuisse. & pro his iude finem orasse. & orando exauditam fuisse, dicente ei Angelo, inuenisti gratiam apud Deum quam querebas & addidit: Omnium, inquit, salutem desiderauit quesitum, & obtinuit, imo & salus omnium per ipsam facta est, unde & mundi salus dicta est. hæc ex Richardo Anselmus de excelsis. Virg. cap. 9. Quas, inquit, laudes, quasque gratiarum actiones non solum humana natura, sed etiam creatura huic sanctissime Virgini debet; Pura enim sanctitas, & sanctissima puritas piissimi pectoris eius omnem omnis creatura puritatem, siue sanctitatem transcendens, incomparabili sublimitate hoc promeruit, ut reparatrix perditis orbis dignissime fieret; unde quid laudis pro tam ineffabili bono ipse per eam reparatus mundus ei iure debeat, affirmare nullatenus sufficit. ita Anselmus.

Bernardus serm. 2. de Pentecost. Merito, inquit, in te respiciunt oculi totius creatura, quia in te, & per te, & de te benigna manus omnipotentis quequid creauerat recreauit. Idem sermone de Aqueductu: Vois omnibus Mariam hanc veneremur, qui totum nos habere voluit per Mariam. Idem sermone 3. super Salue Regina, cum de Deipara complures typos ex facis liter seidem accommodasset, respiciens ad Christum, qui ex ea carnem suscepit, de eadem hæc verba subiicit: Et. ut breuiter concludam: De hac, & ob hanc, & propter hanc omnis scriptura facta est: propter hanc totus mundus factus est: & hac gratia Dei plena est: & per hanc homo redemptus est: Verbum Dei caro factum est: Deus humilis, & homo sublimis: hæc Bernard. Idem sermone Signum magnum: Et quidem, inquit, sufficere poterat Christus, siquidem & nunc omnis sufficientia nostra ex Deo est: sed nobis bonum non erat esse hominem solum, congruum magis ut adesset nostra reparationi sexus vterque, quarum corruptioni neuter defuisset, & infra: Opus est mediatore ad mediatorem istum, nec alter nobis utilior, quam Maria, qua saluis antiodum & vris, & mulieribus propinquit: Eva enim ministra seductionis, hac propretationis: Illa suggestit prauaricationem; Hac incessit redemptionem & hom. 2. supermissus est: O admirandam, inquit, & omni honore dignissimam famam singulariter venerandam, super omnes feminas admirabilem, parentem reparatricem, posterorum iustificatricem. hæc Bernard. Similia protus luculenter habet Georg. gius

Cap. 27
 7 Præterea Virgo, vt cap. 5. & 27. fufius au-
 thonitate Sanctorum probabimus ex Dei ma-
 ternitate non ratiū inter puras creaturas prin-
 cipatum tener, fed etiam vera Domina ac Re-
 gina est omnium, siue Angelorum, siue homi-
 num: Mater item est iustorum non tantum no-
 ui, fed etiam veteris testamenti, cuius rationē
 reddit Albertus Magnus apud S. Antonium
 4. par. tit. 15. cap. 14. § 3. Quoniam hi, vt
 docet S. Thomas ex Patrum sententia 2. 2. q.
 2. art. 7. per fidem Verbi, ex Maria incarnandi
 explicita, vel implicitam, gratiam acceperūt.
 Quare S. Leo, ser. de Passione: SALVTIFERÆ
 inquit, Virginis partus non exire mi tantū tempo-
 ris generationibus profuit, verum etiam in prate-
 ritis refudit atates. & Ambrosius Epist. 7. ad Si-
 nium In veteri testamento Virgo Hebraorū per
 mare duvit exercitum, in nouo testamento Virgo
 Regis aula: celestis, electa est ad SALVTEM. I-
 mō etiam ex S. Antonino loco citato non so-
 lum hominum, sed etiam Angelorum Mater
 censetur: Quoniam, inquit, ipsa Mater est Iesu, à
 quo Angeli illuminationem, perfectionem, & bea-
 tificationem accipiunt; quæ omnia plenus cap.
 27. & 28. ex doctrina Sanctorum confirma-
 bimus. Ad hæc propter Saluatorem mundi,
 quem genuit, sancti Patres eam Matrem viuē-
 tium, causam vitæ, perditū orbis reparatricem
 prædicant; & similibus elogiis, vt supra vidi-
 mus, eam efferunt, præsertim propter assensū
 quem Deo sic exigente in Christi Incarnatio-
 ne, tum suo, tum etiam totius humanæ natu-
 ræ nomine præstitit.
 S. Thomas. 6 Hinc est, quod S. Thomas 4. par. quaest. 30
 B. Virgo lo- at: 1. affirmat in Christi incarnatione Bea-
 te naira- tiffimam Virginem gessisse personam to-
 humana- tius naturæ humanæ: Nam per Angeli annun-
 tiationem expectabatur, inquit, consensus Virgi-
 nis loco totius naturæ humanæ in spiritali illo
 alu mat- minio in matrimonio inter filium Dei, & humanam natu-
 ram. ita D. Thomas. & Ildesphus sermone 2.
 ne perfici- de Assumpt. Hæc est Virgo, in cuius utero omnia
 enda. Ecclesia subarrhatur, & conjuncta Deo federe
 Ildesph. sempiterno creditur. ideoque de hoc admirabi-
 li mysterio intelligere possumus illud Cant. 3.
 Cap. 27. Egredimini, & videte filia Sion Regem Salomo-
 nem in diademate, quo coronauit illum mater sua
 in die desponsationis illius, & in die lætitiæ cordis
 eius. Ad hæc Virgo sanctissima non tantum
 totius naturæ humanæ nomine Incarnationi
 assensum præbuit, verum etiam nomine suo

cum ex eius sanguinibus, & in eius utero faci-
 endi: sicut quod eleganter animaduertit Guil-
 Peryte Interpres in Cantica super illud: Fauus
 distillans labia tua; vult enim Deum misisse Ga-
 brielem ad Virginem, vt mysterium incarnationis
 & redemptionis panderet atque eius consensum
 flagitaret: Nolebat enim omnipotens carnem su-
 mere ex ipsa, non dando ipsa, sicut sumpterat, de
 dormente, & non dando Adam, unde formauit
 Etiam ad futura Matris excellentiam non tan-
 tum ex ipsa carnem sumere, sed etiam ab ipsa vo-
 lebat: & ideo propter Virginis consensum dulcis-
 simum dicitur Cant. 4. Fauus distillans labia ei-
 us. hæc Gulielm. Apud Martinum del Rio
 in Cant. 4.

Quoniam ergo in Christi Incarnatione per
 Gabrielem Archangelum sacratissimæ Virgi-
 nis consensus exigebatur, vt tantum myste-
 rium humani generis saluti necessarium perfici-
 ceretur: ideo hunc assensum summis votis
 exoptabant omnes: quod pulchre Ecclesia sic
 exprimit in quodam Responsorio: Suscipe Ver-
 bum Virgo Maria, quod tibi à Domino per Ang-
 lum transmissum est: concipies, & paries Dentis
 pariter, & hominem, vt benedicta dicaris inter
 omnes mulieres. & Augustinus sermone 17. in
 Natiuitatem Domini piè contemplatur Virgi-
 nem assensum Angelo daturam, vt Verbum
 caro fieret, eamque vt Angelo nuncianti, eius
 que responsum expectanti annuat, precatur
 his verbis: Responde iam Virgo sacra; assensum
 tuum Angelus prestolatur, inde est, quod nunci-
 us iste moratur; iam audiuit: Spiritus sanctus
 superuenit in se, & virtus Altissimi obumbra-
 bit tibi, vt prolem gignas, & virginitatem non
 perdas Ianua Cæli quondam per Adam clausa
 iam sonuit, per ipsam nuncius iste processit. Deus
 in porta est; Angelum quem moraris, expectat.
 O Maria saculum omne captivum tuum depre-
 catur assensum, te Deo mundus sua fidei obsidem
 facit, per te parentum suorum iniurias abstergi
 deprecatur, est nobis in cælum adiutor, si assensus
 tuus fuerit commodatus, & nobis succurris, &
 tibi, quia nobis poena successit, & tibi nuptias fi-
 lio suo in tuo thalamo Pater preparabit. Deus in
 ipsis sponsalibus gaudiis relaxat quicquid eum
 offenderat mundus: O & tu Angele tanti Regis
 Nuncie, & secreti diuini Legate, fano partibus
 seculi, conscius secretorum Cæli, latibimur so-
 cii tui si negotium Iueneris mundi. Nos à vestro
 cōsortio impietatis: micro dixisti: per vos de reditu
 nostro trahetur. In spice (qualis est nobis) carceris mi-
 seriam

Gulielm.
 Cant. 4.
 Luc. 1.

Dentis
 ex Virgine
 assumere
 nisi ipsa
 cōsentiret.
 Martin.
 del Rio.

Luc. 1.

Offic. E. G.

August.

Genes 7.

seriam, & loquere festinus ad Mariam, usque quo morari o Virgo nuntium festinantem? intueri Deum in caeli vestibulo me sustinentem, respōde verbum, & suscipe filium. Da fidem, & seni vir tutem. Pande sinus roseos Virgo perpetua, fides tua modo aut aperit caelum, aut claudit. Ecce inquit, Ancilla Domini, irrocat Rex in cubiculum suum. Fiat mihi secundum verbum tuum. Nec mora reuertitur nuntius, & nuptialem thronum ingreditur Christus. Accipit stolam carnis in thalamo Virginis; intra thesaurum maiestatis sacculū carnis cessit. Diuinitati sponsatur homo, pramiū accipit caro. Procedit Christus quasi sponsus de thalamo suo, cum praesagio nuptiarum exiit ad campum saeculi, currit sicut Giga; exultando per viam; peruenit usque ad crucis trophaum, & ibi firmavit ascendendo conjugium, ubi consentiret alienantem in supplicis creaturam, commercio pietatis se pro conjugio dedit ad pœnam: hucusque ex Augustino.

Luc. 1. 7 Et Bernardus homil. 4. super missus est in eandem sententiam ad Deiparam sic loquitur. Exspectat Angelus responsum; expectamus & nos o Domina, verbum miserationis. In sempiterno Dei verbo facti sumus omnes, & ecce morimur; in tuo breui responso sumus resurgendi, ut ad vitam reuocemur. Hoc supplices a te o pia Virgo stebilis Adam cum misera sobole sua exal de Paradyso: Hoc Abraham, hoc Dauid, hoc ceteri flagitanti sancti Patres, Patres scilicet tui, qui & ipsi habitant in regione umbrae mortis: hoc totius mundus tuis genibus provolutus expectat. Nec immerito, quando ex ore tuo pendet consolatio miserorum, redemptio captiuorum, liberatio damnatorum, salus denique vniuersorum filiorum Adam totius generis tui: da Virgo responsum festinanter: O Domine responde verbum, quod terra, quod inferi, quod expectant & superi. ita Bernardus.

B. Laur. Iustin. Luc. 1. Et B. Laurentius Iustinianus sermone de Annunciatione agens de verbis illis: Ecce Ancilla Domini. Iste vnicō, inquit, responso compleuit caelum gaudio, Angelis omnibus exultationem praebuit, captiuo saeculo spem dedit, daemones vniuersos exorcuit, astantem latum fecit nuntium, ac detentis in inferno Patribus libertatis gratiam repromisit. Affectu quippe gaudio, extensis in caelum manibus, propatulo cordis auditu huiusmodi praestolabantur responsum: Erat nempe illis pra libertatis amore diuina nimis expectatio pauidaq; observatio, ne ob humilitatis virtutem reperiretur Virgo, consensumq; negaret, verum

ut datum à Maria percipere responsum, omnes pariter prorumpentes in laudes Domino decantare dicentes. Benedicamus Dominus Deus israel. quia visitauit & fecit redemptorem plebis suae hanc ille.

At verò Augustinus sermone 18. de sanctis, quem aliqui Fulgentio tribuunt, de hoc ascensu Virginis in Incarnatione praestito, ut supra dicebamus sic gratias agit: O beata Maria quis tibi dignè valeat iura gratiarum, ac laudum praconia rependere, quae singulari tuo assensu mundo succurristi perditō? quae tibi laudes fragilitas humani generis perfoluit, quae solo tuo commercio reparandi aditum inuenit? Accipe itaque quascunq; exiles, quascunq; meritis tuis impares gratiarum actiones, & cum susceperis vota, culpas nostras orando excusa. hanc Augustinus.

8 Quocirca S. Antoninus 4. part. titulo 15. c. 20. §. 10. pulchre ostendit Deum Virgini opus recreationis communicasse secundum quadruplex genus causae efficientis, materialis, formalis, & finalis. & propterea Matrem omnium dicit: Et in genere quidem causa efficiens post Deum, sub Deo, & cum Deo, quia ipsa nobis illum genuit, qui nos omnes recreauit, causa seu regenerauit per passionem suam, virtutem gratia conferentem in Sacramentis, & ut filium suum gigneret, suis virtutibus virtutibus de regno promeruit. Causa materialis fuit Virgo huius recreationis nostra, quia Spiritus sanctus de purissimis eius sanguinibus consensu mediante accepit, quod in corpus formauit Christi per quod redemptio nostra, & recreatio facta fuit. Causa vero formalis, quia sua conuersione caelestis speculum est omnibus conuertendi se ad Deum. Causa denique finalis, quia totum opus redemptionis post Deum in Christi filij eius, ut homo est, honorem; & gloriam, est ordinatum, & propterea seniores coronas ante pedes Agni deponunt. hanc ex S. Antonino.

9 Mirum igitur non est, si omnes caelites, Vigintium Angeli tum homines, sed potissimum hi quatuor Sancti seniores, qui inter Sanctos praecipui censentur, Dei Genitricem, quae saluti omnium est cooperata, Reginam quoque suam à colunt dexteris Christi astantem, quam etiam Matrem suam, & reparatricem orbis agnoscunt, veluti Dei Thronum circumstant in caelis, & peculiari illam reuerentia prosequantur, & colant, illisque verbis dignè eam celebrent, quibus in lib. Iudith capite 15. legimus sum-

mum Sacerdotem cum vniuersis Presbyteris suis benedixisse Iudith, quæ propter præcium Holofernis caput, & populum ab imminenti captiuitate liberatum, Deiparæ, quæ dæmone expugato salutem mundo attulit, figura fuit apertissima: Tu, inquit, gloria Ierusalem, tu laetitia Israël, tu honorificentia populi nostri, quia fecisti viriliter. & mox: Ideo manus Domini confortauit te, & ideo eris aenedicta in æternum. & sicuti omnis populus tunc respondit: Fiat sicut: ita reliqua sanctorum multitudo Sanctis senioribus merito in his Virginis laudibus acclamantes eadem de Virgine concinunt. Idem & Ecclesia militans facit subinde illud ex Euangelio Luc. 11. repetens: *Beatus uenter, qui te portauit, & uerba qua suxisti: & Beata viscera Maria Virginis, qua portauerunt aterni patris Filium: & Beata uerba, qua lactauerunt Christum Dominum.*

Luc. 11.
Ecclesia
militans
Deiparam
laudat.

Sancti quoque eam tanquam totius humani generis ornamentum prædicant. Nazianzenus in Tragedia Christus patiens, eam sic affatur.

Nazianz.

*Regina, Domina, generis humani bonum,
Amica semper esto, tu mortalibus
Maximaq; quous in loco mihi salus,*

Cyillus.

10. Cyrillus Alexandinus homilia contra Nestorium: *Sit, inquit, tibi sancta Dei Mater laus: tu enim es pretiosa margarita orbis terrarum: tu lampas in extinguibilis, Corona Virginitatis, Sceptrum Orthodoxæ fidei. Merito autem pretiosa dicitur Margarita: Cuius pretium procul, & de ultimis finibus Prover. 31. Hanc Margaritam Christus, ut emeret, dedit omnia sua. Nam sanctus Bernardinus tom. 2. conc. 51. artic. 3. cap. 3. dicit: *Christum plus pro Virgine redimenda uenisse, quam pro omni alia creatura, & quemadmodum margarita in maritima concha rore cœlesti gignitur, ita & Virgo Deipara ex sterilibus parentibus, ac proinde peculiari Dei fauore orta; ad margaritæ uerò pulchritudinem, atque pretium ipectat, quod candida fit, & clara; sic etiam Deipara animæ, & corporis puritate nitet, cuius uita inelyta cum dâs illustrat Ecclesias; cui illud merito tribuitur Sap. 4. *O quam pulchra est casta generatio cum claritate.***

Chrysof.

Chryostomus sermone de Deipara: *Aus Mater, Cælum, Thronus, Ecclesia nostra decus, gloria, & firmamentum, & tutum. Eam ipect-*

men gemma omne precium excedentis uocat.

S Bernardinus tom 3. serm. 11. art. 2. cap. 3. in illud Cant. 8. *Qua est ista, qua ascendit de deserto, docet uerbo illo (de deserto) significari, ut iplius uerbis utat: Magnificentiam u-niuerusalem, qua fuit honor humana conditionis, hoc enim mirificum fuit, quod de humano genere in tanta miseria constituto talis Virgo ascendere possit. hæc ex sancto Bernardino. Verè enim multis modis totum genus humanum co-honestauit, atque honorificauit, ut patet ex titulis gloriosissimis, quos ex maternitate Dei, & ex suis meritis est consecuta, de quibus toto hoc libro egimus. Quocirca sanctus Thomas 3. part. quæst. 31. art. 4. inquit: *cut decuerit Christum nasci de femina, prima congruentia est: Quia per hoc, inquit, tota humana natura nobilitata est, unde dicit Augustinus libro 3. quæst. hominis liberatio in utroque sexu debuit apparere. Ergo quia uirili oportebat suscipere, qui sexus honorabilior est, cõ- ueniens erat, ut feminei sexus liberatio hinc appareret, quod ille uir de femina natus est. hæc sanctus Thomas, qui in solutione primi citat Augustinum de Agone Christiano dicentem, Nolite uos ipsos conseruere uiri filius Dei uirum suscepti, nolite uos ipsos continere femina filius Dei natus ex femina est. Ita Augustinus Fulgentius sermone de Laud. Virg. Facta est, inquit, MARIA restauratio feminarum, qua per ipsam à ruina prima maleuolentis probantur subtrahit. & Epiphanius oratione de Deipara, Angeli, inquit, accusabant Euam, nunc uero Mariam gloria prosequuntur, qua lapsam infirmitatem uerè gloriosam reddidit, qua lapsam Euam erexit. Hinc factum est, ut mulieres ad sexus sui commendationem Deiparæ memoriam adducunt. Narrat sanctus Hiero-**

S. Bernardinus.

S. Thomas.

Augustin.

Fulgent.

Epiphani.

Hieronym.

Sirisi.

17. Novembris, mulierum dignitatem his uerbis exprimebat, *satis à femineo sexu Deum diligere promeruit, cum nasci de femina dignatus est: nam cum uiro concessum non sit, ut sit Pater Dei,*

D d Dei,

Damaſc. Dei, hoc tamen praſtitum eſt foemina, ut ſit parens Dei. ſic ille. Quare Damaſcenus orat. 1. de Natiu. O Deo digna filia humana natura venuſta: O ſanctiſſima filia mulierum ornamentum. & infra: Mariu de beatam predicant omnes generationes, ut exitium humani generis datus: Tu ſacerdotum gloria, Chriſtianorum ſpes. & orat. 1. de dorm. eam generis humani ornamentum, & omnis creatura decus vocat, & infra: Tu inquit, es Patriarchis ſempiterna oblectatio, Prophetais peregrinis exultatio. *Ildefonſus.* Ildefonſus ſermone 10. de Aſſumptione: Hac eſt, inquit, decus mulierum. & *Ephrem.* Ephrem ſermone de laudibus Virg. Eam unicam ſpem Patrum, gloriam Prophetarum, praconum Apoſtolorum, honorem Martyrum, latitiam Sanctorum, & lumen probatiſſimorum Abraham, Isaac, & Iacob, decus Aaron, ſplendorem Moysi, Gedeonis vellus, & caeterus Hierarcharum, omniumq; Sanctorum, ac Virginum coronam, ob immenſum fulgorem atque ſplendorem inaccessum, ſic Ephrem.

Viginti- quatuor Seniores e- ſſia de ſuis victorijs Virgini gratias agunt. Apoc. 4. Et quoniam hi Seniores ab ea tot beneficia ſunt conſequuti, quibus olim victores fuerunt, nunc autem coronati exiſtunt: Idcirco venerabundi non tantum Virginis gloriae, ac felicitati gratulantur, & plaudunt; ſed etiam venerabundi ipſam Virginem adorantes, ſecundum Deum, eidem gratias agunt immortales; ſuosque triumphos acceptos ei etiam referunt, idque aperte teſtantur, ac proſitentur, cum coronas ſuas ante Deum, & ante Thronum, hoc eſt Virginem ponunt.

Exemplu ab Ulyſſe. Enim vero ſi Ulyſſes propterea quod quae in ſatis erant Troianorum, quibus ſalvis expugnari illum (vt eſt in Poetarum fabulis) neutiquam poterat ſua vi, ſuaque virtute ſuſtulſiſſe, ſe illum coepiſſe antequam caperetur auctaſter pronunciare non dubitauit apud Poetam.

Onid. lib. 13. metam. Iam labor in fine eſt, obſtantia fata remouit; Atque poſſe capi faciendo Pergama coepi.

Quae licet Poetarum figmentis admixta ſint; Recte tamen ex ijs colligimus quid de huiusmodi rebus naturae ductu homines aeſtimare ſoleant. Quanto verius Sanctorum de Sathanae victoria etiam Virgini, quae Chriſtum mundo attulit, per quem gratiam ad hanc victoriam, re ipſa conſequentiam ſunt adepti, acceptae referunt? Ideo

que victores coronas ſuas etiam ante Virginem deponere ſcribuntur. Quocirca Eccleſia ex perſona omnium fidelium ita ad Deiparam in officio Aſſumptionis: Paraediſi porta per te nobis aperta ſunt, qua glorioſa hodie cum Angelis triumphas.

11. Quare ſanctus Antoninus 4. pett. tit. S. Ant. 15. cap. 20. § 11. Seniores, inquit, deponunt coronas ſuas Apoc. 4. ante pedes Agni, recognoſcentes ſe omnes coronas humilitate, & humanitate, Chriſti, quam aſſumpſit de Virgine; Ecce enim ex hoc (aut ipſa) beatam me dicent omnes generationes, quia reſpexit humilitatem Ancilla ſua de me incarnando omnes ergo, immo omnia cum ſint recreata, & reuocata per eam. Matrem eam debent reputare, & ſuper omnes puras creaturas venerari. Ita ſanctus Antoninus. Veium qua ratione a Virgine agnoſcant, quae diximus beneficia, audiamus Primos humani generis propagatores, Adamum, & Equam apud Damaſcenum oratione ſecunda de dorm. Virginis. Ex quibus de reliquis ſenioribus pia meditatione facili coniectura id aſſequi poterimus: reſert enim Damaſcenus ad Deiparae dormitionem non ſolum e terra Apoſtolos ex varijs mundi regionibus diuino Imperio nobis miniſterio adductos, veium etiam e coeleſti Patria beatorum ſpirituum agmina, necnon praetantiſſimos quoſque veterum iuſtorum, & Prophetarum, vt qui ex ea verbi Dei Incarnationem praenunciaſſent, conueniſſe, atque ita primos humani generis Parentes cum Virgine colloquentes facit: Tum, inquit, Damaſcenus, Adamus, & Eua noſtri generis auctores exultantibus labijs aliud exclamarunt; Beata tu filia qua violati mandati poenas nobis ſuſtulſiſti: Tu mortali corpore a nobis accepto, immortalitatis indumentum nobis peperſiſti: Tu cum a lumbis noſtris ortum accepſiſſes, beſtitudinem nobis rependiſti, dolores deleuſiſti, mortis faſcias perſregiſti; ad veſerem ſedem quaſi poſſim: mo nos reuocaſti: Nos Paraediſum clauſimus: Tu ligni vitae iter patefecſti; ex lauis triſtia culpa noſtra venerunt, ex criſtibus contralatiſſima per te redierunt: Tu vita ſons, & caeli ſcala: verè in. er. mulieres beatae, atque adeo beatiſſima. Iubet Damaſcenus, etiam aliorum Sanctorum Virginem ad Coelum inuitantium vocet. Applaudebat, inquit, vniuerſus etiam San. Alii ſanctorum chorus, his verbis utens: Tu praedicationis Deiparam noſtrae expulſiſti, tu expectatam noſtram laeta laudant. proxi.

produxisti: Per te enim mortis vinculis soluti sumus. Veni ad nos cupientes, & vitam ferens thesaurum: veni ad nos cupientes, quia cupiditatem nostram expleuisti. huculque Damascenus.

12. Sed & sanctus Ioannes Baptista Domini præcurator, quo inter natos mulierum, teste Christo, non surrexit maior, quæ, quantaque à Deipara accepit & neque enim solum ad vocem Deiparæ exultauit Infantulus Spiritu sancto repletus, sed ex eiusdem præsentia mirum in modum profecit. Nam & Ambrosius de Institut. Virg. cap. 7. de Ioannis Baptiste virginitate agens: *Nec immerito, inquit, mansit integer corpore, quem in tribus mensibus oleo quodam sua præsentia, & integritatis unguento Domini Mater exercuit.* & libro 2. in Luc. cap. 3. *Non sola, inquit, familiaritatis est causa, quod sancta Maria diu, id est tribus mensibus, mansit in domo Zachariæ, sed etiam tanti vasis profectus, nam si primo ingressu tantus profectus exiuit, ut saluationem Mariæ exultaret Iosam in vtero, repletur Spiritu Sancto Mater Infantis: quantum putamus visu tanti temporis sanctæ Mariæ ad didisse præsentiam. hæc Ambrosius;* qui ea seie ad verbum accepit ab

non solum Mater, sed etiam sponsa est, immo & Christus in Virginis vtero vir appellatur propter sui perfectionem; Ieremix 32. *Fæmina circumdabit virum, hic enim vir laudauit eam.*

13. Reliquum est, ut ostendamus hos Sanctos seniores circa Virginem esse; non tantum quia, ut diximus, in cælo singulari reuerentia eam venerantur, & de suis coronis ei etiam, secundum Christum, gratias agunt; sed etiam, quia omnes, dum in hac vita degebant, erga Virginem peculiariter aliqua præstiterunt, vel ab ea acceperunt, quare multipliciter ad eam referuntur, per ipsos quoque variis modis mundo innotuit.

Et quidem veteris testamenti Patres ab ea multa accepisse testantur Sancti; vnum Bernardum cum Augustino audiamus, Bernardus hom. secunda super Misius est, *Læta re, inquit, pater Adam, sed magis tuo O Eua mater exulta; qui sicut omnium parentes, ita omnium fuistis peremptores, ambo, inquam, consolamini super filia, & tali filia, propterea curre Eua ad Mariam, curre mater ad filiam, ipsa Patri pro matre satisfaciat, quia ecce si vir cecidit per fornicationem, iam non erigitur nisi per fornicatam, quid dicebas O Adam? Mulier, quam dedisti mihi, dedit mihi de ligno, & comedi; muta ergo iniquæ excusationis verbum in vocem gratiarum actionis, & dic; Domine mulier, quæ dedisti mihi, dedit mihi de ligno vitæ, & comedi, & dulce factum est super malum oris meo, quia in ipso viuificasti me. O admirandam, & omni honore dignissimam Virginem super omnes fæminas admirabilem, parentum reparatricem, posterorum viuificatricem hæc ex Bernardo Idem Bernardus sermone 2. de Pentec. loquens de Christo in sua incarnatione, Et tunc, inquit, iam operabatur salutem nostram in medio terræ, in vtero, videlicet, Virginis Mariæ, qui mirabili proprietate Terræ medium appellatur, ad illam enim sicut ad mediū, sicut ad Arcam Dei, sicut ad rerum causam, sicut ad negotium saculorū respiciunt, & qui in Cælo habitant, & qui in inferno, & qui nos præcesserunt, & nos, qui sumus, & qui sequuntur, & nati natorū, & qui nascuntur ab illis, Illi qui sunt in cælo, ut resarciatur; & qui in inferno, ut eripiatur; qui præcesserunt, ut Proph. fideles inueniantur; & qui sequuntur, ut glorificentur. sic Bernardus.*

Et Augustinus lib. de Assumptione explicans quomodo sanctissima Virgo per hos seniores innotuerit; *Sola, inquit, meruit Deum,*

Ierem. 31. Prouerb. 1

Apo. 4. Viginti-quatuor Seniores in hac vita aliquid erga Virgine præstitero.

Bernard. Quid Virgo Adamo & Eua contulerit & alijs patribus.

Genes. 3.

Bernard. Psalms. 37.

Augustin.

Matth. 21. Luc. 1.

Ambros.

Origenes.

Ephrem.

Canticorū liber. Prouer. 31.

Ephræm sermone de laud. Virg. eam ita salutat: *Aue pax, gaudium, consolatio, & salus mundi, aue humani generis lætitia, aue Patrum præconium, & decus Prophetarum, aue pulchritudo Martyrum, & corona, aue gloria, & salus in solitudine ægentium, aue pulchra hymnographorum omnium oratio, aue terrigenarum omnium oblectamentum, aue progenitoris illius Adam resurrectionis, & plurima alia in hanc sententiam persequitur. Sed quid mirum est Deiparam à Sanctis extolli, quam laudibus ipse Deus prosequitur, ut videre est in libro Canticorum, & testatur Salomon Prouerb. 31. cum de muliere illa fortis, quæ ex Bernardo sermone de Aquæductu Virginem significabat, ita loquitur, *Surrexerunt filie eius, id est Sancti, & beatissimam prædicauerunt; Vir eius, id est, Christus, & laudauit eam, præcipua enim Virginis laus est à Deo, cuius ipsa singulariter**

Bernard. Et hominem paritura suscipere, facta Thronus Dei, & Aula Regis aeterni, sicut nos docuisti per Sanctos tuos, Patriarchas, Prophetas, & Apostolos, figuris & sermonibus, quibus credimus, & certissimus, quia nunquam fefellit. & Bernardus cum compluribus Patribus hominum super misus est, dicit, Virginem à Patribus praefiguratam & à Prophetis promissam, quod multis exemplis probat.

Sophron. Et Sophronius sermone de Assumptione: Quicquid humanis dici potest verbis in laudem gloriosa Virginis Mariae, minus est à laude Coeli, quia diuina est, & Angelicis excellentius praedicata, & laudata praenunciata, à Prophetis quidem praenunciata, à Patriarchis figuris, & anigmatibus praesignata, ab Euangelistis exhibita, & monstrata, ab Angelo venerabiliter, atque officiosissime salutata. hae Sophronius.

14. Verum, ut de quolibet ordine horum Seniorum, Patriarcharum, scilicet, Prophetarum, Apostolorum & insignium sanctorum aliquid, quod erga Virginem exhibuerunt, dicamus, ipsa ex Patriarchis genus ducit, Prophetarum praenunciata est oraculis, ab Apostolis quoque praedicata, summisque laudibus exornata fuit. Denique à praecipuis sanctis eius cultus, ac religio in vniuersum orbem est propagata, quod ita demonstratur.

Dripara ex Patriarchis genus ducit. Nam quod ad Patriarchas spectat ex ipsis de Tribu Iuda, & semine Dauid progenita fuit, inter quos quatuordecim Reges, & aliqui Duces populi numerantur, & inter progenitores nonnulli Prophetae fuerunt, quemadmodum probat sanctus Thomas 1. part. quaest. 31. art. 2. Quare Ecclesia, Regali, inquit, ex progenie Mariae exorta resurget, & Leo serm. 1. de Natiu. Dom. Virgo, inquit, Regia Davidica stirpe eligitur: quo etiam nomine à Bernard.

Leo. Signum magnum. Nec ei defuit sacerdotale genus insinuante Luca, ut notat Augustinus libro secundo de consens. Euangel. capit. 1. quod cognata eius esset Elizabeth, quam dicit de filiabus Aaron: Quapropter, inquit Augustinus, firmissimè tenendum est, carnem Christi ex utroque genere propagatam, ex Regum scilicet, & Sacerdotum, quod etiam

Hilarius Dan. asc. Cant. 2. aduenterat Hilarius in Matthaeum canon. 1. & alii, & Damascenus oratione prima de Natiuitate. O lilium, inquit, inter spinas ex nobilissima, & maxima Regia radice ortum. Hinc est, quod Honorius agens de prosapia Virginis

ex quadruplici parte nobilissima: Ex benedictione, inquit, Patriarcharum semine, ex praclaro Prophetarum germine, atque sacra. Sacerdotali stirpe, generosa quoque, & Regali progenie hac tunc clyta virtutis Dei Virgo procecit, qua singularissimum florem meruit germinare. Ita Honorius, Propterea Virgo ab Andrea Cretensi in salutatione Angelica. Decus dicitur Patriarcharum, quod ab illis progenita vicissim maius illis ornamentum attulerit: praecipuam enim nobilitatem Virgo beatissima ex Deo ipso, quem genuit est consecuta, quod puerè Ambrosius libro secundo de Virginibus expressit: Quid nobilius, inquit, Dei matre? Quid splendidius ea, quam splendor elegit Idcirco, & in patentes suos extimiam refundit nobilitatem. Quod eleganter Rodolphus Agricola eamine in honorem S. Annæ sic cecinit.

Conspicuos praestant alios benefacta Parentum,

Tu contra NATE nobilitate nites.

Magna quidem, meritisque tuis, pietate, fideque

Quis neges? ac NATA hac splendidiora factis.

Sancta Brigitta in reuelationibus suis in S. Brigitta sermone Angel. capite septimo & octauo, habet ex Angeli reuelatione Adam magnam concepsisse laetitiam ex reuelatione, qua Virginem ultimum Desparam ex suo semine nascituram cognouit, Virgine qua sua responsione ad Angelum, & summa sua natiuitate, ac obedientia reparatura erat quicquid Eua superbia, & inobedientia perdidit: similiter & Abraham mirum in modum de hac sua filia nascitura magis, quam de Isaac exultasse, Ioan. 8. eamque maxima charitate prosequutum; similiter Isaac, Iacob, & Patriarchas. hae ibi. Sanctus Christus Ioannis s. Abraham, inquit, exultauit, ut videret diem meum; vidit, & gauisus est, quod de die qua Christus de Virgine carnem suscepit, intelligit Augustinus tractatu 43. Ioan. & Irenaeus libro quarto contra haereses capite 15. Hilarius libro quinto de Trinitate. Origenes hom. 10. in Genes. Cyrillus Alexandrinus in catena Graeca. Bernardus sermone sexto in vigilia Natiuitatis, qui etiam addit, David quoque de hoc exultasse, cui dictum psal. 136. fuerat: De fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

Poffet hic de sanctorum Patriarcharum Virginis progenitorum laudibus agi; verum

Virginis prosapia nobilissima ex quadruplici parte, nobilitate men fuit ex patre. And. Cret.

Ambrosio Rodolpho

Cyrolli Serg. gipol. Georg. come.

Cant.

S. Bern. uir. S. Bri.

August. B. Virg. terra missio. Hilarius. Origenes. Cyrillus. Bernard. psal. 136.

111

rum quia eas varij Patres sunt profecuti; nos reliquis omiffis; de ipsis Virginis Parentibus sanctissimis, Ioachimo, & Anna, nonnulla in eiusdem Virginis gloriam ex probatissimis auctoribus proferemus capit. sequenti.

Deipara
ill' vaticin
ium Pro-
phetarum
Itaronym.
Ephrem.
And' Cret.

Ildefonsus.

Cyillus.
Surg. Ha-
gopol.
Georg. Ni-
comed.

Cant. 3.

S. Bona-
uini.

S. Brigitta

Augustin.

Psalm. 84.
Psalm. 13.
Psalm. 84.

Psalm. 84.

dictum est, *Eccce Virgo concipiet, & pariet filium:* hæc Augustinus.

Sancti quoque Patres abunde testantur, Virginem Prophetarum oraculis pronunciatam. Ita Ildefonsus sermone 4. & 6. de Assump-
Ildefonsus
Augustinus
Damasc.
Pet. Dam.
Anselmus.
Bernard.
B. Lauren-
Iustinian.

16 Ab Apostolis quoque, quorum ipsa fuit Magistra, à qua multa didicerunt, vt capit. 19. Apostolo-
Ildefonsus
Augustinus

Et vt testatur Dionysius cap. 3. de diuinis
Dionysius
Eccles. 1.
Andreas
Cretensis.
Damasc.
Dionysius
Cyillus.
Ephram.
Bonavent.
Ididi.

Damasc.

Damascenus oratione 2. de dormit. cum dixisset Apostolos diuinitus congregatos ad Virginis dormitionem, de iisdem subiicit: *Adferant, inquit, Verbi serui, ut pro eo ac debebant, ipsius etiam Matri ministraturi, benedictionem ex ipsa non secus, ac amplissimam quandam, ac præstantissimam hereditatem haurirent: cequis enim dubitet, quin ipsa benedictionis fons, ac honorum omnium scaturigo sit?* Ita Damascenus.

Omnes sancti Virginis fuere deuoti. Canisius. Cap. 35.

17 Denique omnes Sancti Virginis laudes, pietatem, & cultum certatim sunt profecuti; quod satis constat per omnes ætates ab initio nascentis Ecclesiæ; id quod non minus eruditè, quàm piè probat Canisius libr. 5. de beata Virg. cap. 27, ad 31. & nos infra cap. 35. compluribus sanctorum exemplis perspicuè; ostendemus, vt merito de ipsa dictum sit illud Psalm. 44.

Psalm. 44.

quod de beata Virg. legit Ecclesia in missa vigiliæ Assumptionis Virginis *Vultum tuum deprecabuntur* non tantum ex inferioribus, sed ipsi diuites plebis; nimirum magni, & præcipui Sancti: quod de Virgine intelligit Gregor. II. Papa Epist. ad Germanum quæ lecta est in septima Synodo Act. 4. vbi ait Sancta Dei Matris faciem diuites plebis supplicare. & Athanasius sermone de Deipara: *Ideo, inquit, vultum tuum deprecantur omnes diuites plebis, dicitur scilicet istiusmodi bonis, & spiritualibus consolationibus, sic Athanasius. idem*

Gregorius Papa

Athanas.

Damascenus orat. 1. de Nat. Huiusce, inquit, *semina personam diuites plebis supplices deprecantur.* Andreas Cretensis orat. 2. de dorm. Virg. loquens De se, inquit, *Dauid tuum præfigurans egressum prædixit, Vultui tuo supplices erunt diuites populi.* Virgini etiam accommodatur in officio Fratribus minoribus concessio illud Iob 38. *Quam laudant astra matutina, id est, Angeli sancti.* & Bonauentura in Litanijis B. Virginis: *Sancta Maria, inquit, quam omnes laudant & venerantur: ideo Cant. 6. Viderunt eam filia, & beatissimam prædicauerunt, Regina, & concubina laudauerunt eam?* quasi dicat, non solum inferiores Sancti per filias significati; sed ipsæ Regiæ, id est, præstantissimi Sancti laudauerunt eam, Quare Ephrem in orat. de laud. Virg. vocat eam *coronam cætus hierarcharum, omniumq. Sanctorum, & Virgini inaccessam, ob immensum fulgorem, & Damascenus orat. 1. de Nat. inquit, Sacerdotum gloria, Christianorum spes.*

Damasc.

And. Cre

Iob 38.

Bonauent.

Cant. 6.

Ephrem.

Damasc.

12 Ex dictis facild etiam explicare possumus *mare illud vitreum simile crystallo*, quod in conspectu sedis esse scribitur Apoc. 4. Quomocumque enim mare illud vitreum, sumatur facild explicari potest, quam ratione in conspectu Virginis esse dicatur, & ut omittam reliquas interpretationes, si per mare intelligatur hominum multitudo in terra degentium, ut dicit noster Ribera in Apoc. 4. ex illo Apoc. 17. *Aqua populi sunt: cæte omnes in hac vita tanquam in mari perturbationum procellis agitato, & amaritudine pleno, nauigantes in conspectu Virginis sumus, & ad eam tanquam maris stellam respicere, eamque pro nostris necessitatibus invocare debemus dicentes: Ad te clamamus exules filij Eua, ad te suspiramus gementes, & flentes in hac lachrymarum valle: Etia ergo Ad vocata nostra illos tuos misericordes oculos ad nos conuertere: & lesam benedictum fructum ventris tui nobis post hoc exilium ostende.* nam, ut rectè Bernardus serm. 4. super Salue Regina: *Si vultum tuum, inquit, deprecabuntur, Virgo sacra, omnes diuites, plebis, & si pauperes plebis, multo magis egenus, & pauper, opprobrium hominum, & abjectio plebis, sic ille.* Sin autem cum Petetia in Apocal. 4. disput. 16. per Mare vitreum multitudo innumerabilis animarum sanctorum in Cælo existentium intelligatur, quod probabilis existimo, ut dixi libro 7. de septem Angelorum principibus cap. 15. Tunc qua ratione (ut superius dixi) viginti quatuor seniores, eadem etiam hæ animæ beata Virginem sanctissimam venerantur, eique reuerenter astant. quod idem dici potest de turba illa magna ex omnibus gentibus, & tribubus conflata Apoc. 7. quæ stare dicitur ante thronum Dei, & in conspectu Agni, quoniam Deum etiam in Virgine reuerentur, nisi malis dicere eo loco illud (ante Thronum) per metonymiam sumi, nimirum ante sedentem in throno, ad quem ejusdem turbe vox illa gratulationis mox dirigitur. *Salu Deo nostro, qui sedet super Thronum, & Agno:* sed cura in sacris eloquijs nihil redundet, cumque illi non tantum dicant, *salu Deo nostro*, quod satis esset ad ejusdem majestatem indicandam (Deo enim nihil est sublimius) sed etiam addant, *quis sedet super Thronum*, profectò ali-quid peculiare indicari existimamus, quod beatissimæ Virgini, in qua refidet Deus, & per quam, ut cap. 15. diximus, pleraque Dei attributa

Quomodo mare vitreum dicitur ante Thronum Apoc. 4. Ribera Apoc. 17. Offic. Episc. Bernard. Psalm. 44. Petet. Ps. 101. Quomodo turba dicitur ante thronum, id est ante Deum, in Apoc. 7. Pet. D. Pare. Virg. pl. or. prole

attributa mirifice mundo innotescunt, com-
modissime aptari possit. Et sane; quemad-
modum recte animaduertit Bida in Lucae
cap. 1. Eadem voce, inquit, Maria ab Eliza-
beth, qua à Gabriele benedicitur, cum ei dicitur,
Benedicta tu in mulieribus, quatenus & Angelis,

& hominibus veneranda, & cunctis meritis sti-
minis præferenda monstratur. hæc ille. & ipsa-
met Virgo sanctissima Spiritu Sancto impel-
lente, illud de se verissime pronunciauit: Ecce
enim ex hoc beatam me dicent omnes genera-
tiones.

SANCTORVM IOACHIM, ET ANNÆ
Virginis Deiparæ parentum eximia sanctitas.

CAPVT XVIII.

DE Virginis Deiparæ parentibus
inclutus, atque sanctissimis di-
ctari, quod superiori capite
polliciti sumus, illud primo lo-
co potendum arbitror ad Vir-
gidis gloriam, suorum dignita-
tem Parentum spectare: verissimum enim est
illud Ecclesiast. 3. *Gloria hominis, ex honore Pa-
tris sui:* sicut enim ex Bernardo homilia 4. su-
permissus est: *Quicquid in laudibus Matris
Dei profertur ad filium, ita ad eundem Deiparæ
gloriam dignitas parentum ejus pertinet, atque ad eum ad Christum, qui est eorum
nepos.* Et quidem Sancti Ioachim, & Anna
parentes Virginis erant: *Clari, inquit Nicephorus
libro primo histor. capite 7. nec non primus
quibusque, & splendissimis, nobilissimisque
genere connumeratis; quippe quæ nobili pro-
sapia descenderant, tot Regum & Judicum
populi, quos enumerat Matthæus capite primo,
& Lucas capite tertio, de quibus D. Thom.
mag. 3. parte quæst. 31. art. 3. ad 2. Scita cog-
niti, ut receptissimum esset apud omnes Vir-
ginem ex familia David genus deducere, ut
sic de Christi genealogia constaret. Quare
Bernardus sermone Signum magnum, inter
Virginis stellas duodecim, ex quibus Regum
Mariæ diadema compactum est, non tantum
sanctitatis, sed nobilissimæ etiam profapie
prærogatiuas enumerat: *Quid ergo, inquit,
sydereum mens: in generatione Mariæ? plane
quod ex Regibus oria, quod ex semine Abra-
hæ progenita, quod generosa ex stirpe David: Nihilominus
tamen, & si clara quidem proauorum
titulus, inquit Petrus Damianus sermone 2. de
Natiuitate Virginis, sed incomparabiliter clarior
generositate prolis, filia siquidem Regum, sed Ma-
riæ nobilitate Regis Regum. Eadem quoque ratione Sancti
Ioachim, & Anna, licet nobilissimis essent or-
ti natalibus; incomparabiliter tamen nobilio-**

res ex filia Deiparæ, & nepote Christo Dei filio
evadere, ut omniam hic nobilitatem illam,
quam ex insigni in Deum pietate sibi compa-
rarunt.
2 Igitur, ut hinc exordiamur, Ioachim
Hebraicè idem sonat, quod preparatio Domini
Anna verò idem, quod gratia ex Epiphonio
sermone de laudibus Virgin. quorum nomen
quàm rectè congruat ijs, quæ per eos Deus
effici, significarique voluit; ex ijs, quæ dice-
mus, apparebit. Erant autem eximia sanctita-
te præstantes bona, suatrisariam diuidebant,
partem unam templo, templique ministris,
alteram peregrinis, & pauperibus, tertiam iux-
familia usibus impendebant. Vnde colligi
mus, Virginem sanctissimam, quæ bonorum
pateruorum fuit hæres, pauperem voluntate
fuisse, quemadmodum probat Canisius libro
primo de beata Virgine capite quarto, ut sic
magis assimilaretur Christo ex ea nascituro, 2. Cor. 8.
qui cum dives esset, pro nobis egenus factus est, &
nasci in stabulo, ac sepeliri in alieno sepulchro
voluit, & dum vixit, non habebat, ubi caput re-
clinaret. Parentes porro Virginis usque ad se-
nectutem absque liberis steriles fuere, quod a-
pud Iudæos probro ducebatur, quasi maledi-
ctus esset sterilis, qui semen non faceret in
Israël, quod testatur Hieronymus in Isa. 56. in
illa verba: *Dicit Dominus Eunuchis, & Augu-
stinus quæst. 92. in Exod. & libro 14. contra
Faustum capite ultimo. Quare magno pro-
lis desiderio flagrantibus, præces cum lachry-
mis ardentibus, & jejuniis ad Deum enixius
fuerunt: Tandem Dominus se dicaturus vouerunt:
desiderium pauperum exaudire solitus per An-
gelum Ioachimo in monte, & Annæ in hor-
to prænunciauit, promisi que filiam futu-
ram venturi Messæ Matrem, quam iussit
voca.*

Bida.
Luc. 1.
Gloria pa-
rentum B.
Virginis
ad ipsam,
& ad Chri-
stum spe-
ctant.
Eccles. 3.
Bernard.
St. Ioa-
chim, &
Anna cla-
rissimi.
Nicephor.
Matth. 1.
Luc. 3.
& Thom.
Bernard.
Apost. 12.
Pet. Dam.
Parentes
Virg. nobi-
liores ex
prole quæ

ex præcibus
Interpre-
tatio no-
minu lo-
achim, &
Anna.
Epiphon.
Fuerit san-
ctissimi, e-
lemosynas
faciebant.
B. Virgo
statiè pat-
ternam
voluit.
Canisius.
2. Cor. 8.
Ioan. 19.
Matth. 8.
Sterilitas
apud Iu-
dæos probro
ducebatur
quasi maledi-
ctus esset
sterilis, qui
semen non
faceret in
Israël, quod
testatur
Hieronymus
in Isa. 56.
in illa verba:
& Augu-
stinus quæst.
92. in Exod.
& libro 14.
contra
Faustum
capite ultimo.
Quare magno
prolis
desiderio
flagrantibus,
præces cum
lachrymis
ardentibus,
& jejuniis
ad Deum
enixius
fuerunt:
Tandem
Dominus
se dicaturus
vouerunt:
desiderium
pauperum
exaudire
solitus per
Angelum
Ioachimo
in monte,
& Annæ
in hor-
to præ-
nunciauit,
promisi que
filiam futu-
ram
venturi
Messæ
Matrem,
quam
iussit
voca.